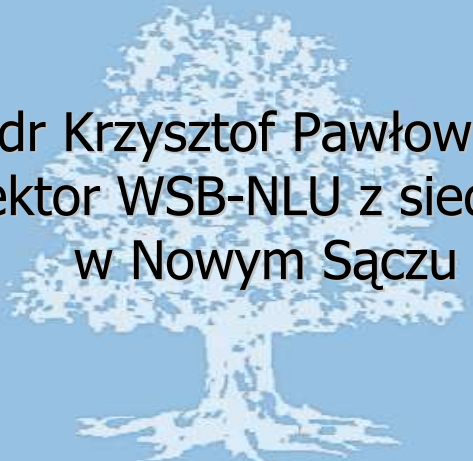

„Miejsce uczelni wyższych we współczesnym świecie”

dr Krzysztof Pawłowski
Rektor WSB-NLU z siedzibą
w Nowym Sączu

POLSKA – WIELKI PROJEKT

Warszawa 07.05.2011 r.

Czasy współczesne

„Gospodarka oparta na wiedzy”

- Przesunięcie w stronę usług
- Nowe technologie „Internet”
- Uzależnienie od kreatywności i innowacyjności

Zmiana wartości zasobów

- obecnie wiedza jest ważniejsza niż surowce, kapitał czy technologie

Umasowienie szkolnictwa wyższego

- 50 lat temu (1960 r.) studiowało 1-5% (max 8%) każdego rocznika w wieku 18-23 lata
- Obecnie 50% jest normą, w krajach skandynawskich 80%
- Uniwersytety współczesne stają się „fabrykami wiedzy” otwartymi na współdziałanie z otoczeniem

Przyszłość należy do uniwersytetu IV
generacji, który będzie kreować rozwój
lokalny i regionalny, stanie się
katalizatorem rozwoju społecznego
i gospodarczego

Relatywnie niskie bariery wejścia do nowej gospodarki

Przykład Google czy Facebook pokazuje,
że nie trzeba mieć własnych pieniędzy
aby firmę „garażową” przekształcić
w ciągu kilku lat w korporację wartą
miliardy!

Dlaczego amerykańskie uniwersytety są najlepsze:

- Inwestycje rządu federalnego 54,9 mld \$ z tego 17,4 mld \$ do uczelni prywatnych
- Na 2520 uniwersytetów tylko 629 jest publicznych
- Skuteczny przepływ wiedzy, technologii pomiędzy uczelniami a gospodarką (programy SBIR, STTR – 2 mld \$)
- Elastyczność reakcji uczelni najważniejsza

Polska na rozdrożu na progu lat dwudziestych XXI wieku

- Wyczerpują się dotychczasowe mechanizmy rozwojowe
- Polska gospodarka stała się częścią gospodarki globalnej sterowanej głównie przez korporacje międzynarodowe
- Powoli tracimy przewagi, które przyciągały do Polski kapitał międzynarodowy (podwyższenie średniej płacy, z czasem do średniej w UE, swoboda zatrudnienia w państwach Unii)

Polska na rozdrożu na progu lat dwudziestych XXI wieku

- Z czasem część koncernów przesunie oddziały na Wschód Europy
- Po roku 2020 pogorszą się warunki funkcjonowania polskiej gospodarki (przejście na emeryturę osób z wyżu powojennego, kosztowne prawa emisji CO₂, wciąż niski wskaźnik innowacyjności)

Mamy „dla siebie” tylko około 10 lat w czasie których polskie elity muszą uruchomić efektywnie działające własne narzędzia rozwojowe, niezależne od czynników zewnętrznych, które zapewnią Polsce stały wzrost gospodarczy i wzrost zamożności Polaków

Polskim **narzędziem** rozwoju
gospodarczego i społecznego
może być **szkolnictwo wyższe i**
sektor nauki.

WYŻSZA SZKOŁA
NATIONAL - LOUIS

Obraz szkolnictwa wyższego AD 2011 nie jest optymistyczny

- Wzrost liczby studentów z 400 tys. osób w 1990 r. do blisko 2 mln osób obecnie zaciemnił prawdziwy obraz (961 tys. studentów na studiach niestacjonarnych)
- Prawdziwy obraz pokazują:
 - Światowe rankingi
 - Wskaźniki cytowań publikacji
 - Liczba patentów
- W tych rankingach polskie uniwersytety są wśród uniwersytetów państw III świata

Obraz szkolnictwa wyższego AD 2011 nie jest optymistyczny

- Nieśmiałe próby reform są wciąż blokowane przez zachowawczą część środowiska akademickiego zadowolonego z „byle jakości” i świętego spokoju
- Pozytywne zmiany – utworzenie NCN i NCBR i zmiana reguł finansowania badań naukowych

Pozorna reforma szkolnictwa
wyższego w formie nowelizacji z
I kwartału 2011 r. ustawy zamiast
zasadniczych zmian opartych na 2
opracowanych strategiach

Podstawowy błąd

Polskie elity gospodarcze wciąż uważają obszar nauki i szkolnictwa wyższego za „problem” a nie dostrzegają że to obszar potencjalnej podstawowej inwestycji w przyszłość Polski

Polscy politycy boją się wpływowego i opiniotwórczego środowiska akademickiego i pozostawili je sobie. Polskie rządy ani przez moment po 1990 r. nie zarządzały swoimi uczelniami.

Czas na zmiany jest dobry bo:

- Do uczelni wchodzą coraz mniej liczne roczniki niżu demograficznego
- W ostatnich 5 latach zostały w infrastrukturę uczelni publicznych zainwestowane ogromne środki

Cel zmian w systemie (zdaniem autora)

- I. System szkolnictwa wyższego, który będzie preferował najważniejszą jakość w sferze badań i dydaktyki
- II. Najlepsze polskie uczelnie i zespoły badawcze będą na światowym poziomie, a min 2 uniwersytety uplasują się w pierwszej setce rankingów światowych

Cel zmian w systemie (zdaniem autora)

III. Powstanie efektywnie i szybko działający system transferu wiedzy, technologii, innowacji pomiędzy gospodarką a szkołami wyższymi i instytutami badawczymi

IV. W wyniku dokonanych zmian nastąpi wzrost innowacyjności i zdolności patentowej polskiej gospodarki, która w kilku obszarach zdobędzie przewagę konkurencyjną na rynku globalnym

Metody cz. I

- 1) Wprowadzenie **konkurencji** w ubieganiu się o środki publiczne przeznaczone na dydaktykę jako zasadniczej metody wprowadzenia wysokiej jakości uczelni oraz wzrostu poziomu wykształcenia absolwentów

2 sposoby:

- odejście od studiów nieodpłatnych na rzecz bonu edukacyjnego idącego do uczelni za studentem
- objęcie dofinansowaniem z budżetu studentów studiujących w uczelniach prywatnych (150 mln zł/ 500 mln zł)

Metody cz. II

- 2) Menedżerski sposób zarządzania uczelniami
- 3) Skrócenie ścieżki dochodzenia do samodzielności naukowych i dydaktycznej kadry naukowo-dydaktycznej (przykłady z Harvardu)

Metody cz. III

- 4) Wprowadzenie partnerstwa publiczno – prywatnego (PPP) i tworzenie kapitałów żelaznych
- 5) Zmiana systemu oceniania pracy naukowców oraz wdrożenie systemu ewaluacji rezultatów grantów badawczych

Przykład dobrych praktyk - Finlandia

W 1960 r. biedne państwo bez surowców, bez kapitałów,
zniszczone przez wojnę.

Współcześnie – jeden z najwyższych w Europie
wskaźników PKB/mieszkańca (36 tys. USD/osobę)

- w badaniach PISA uczniowie fińscy zawsze w pierwszej
trójce wśród państw OECD

Zmiany w systemie uczelni publicznych w Finlandii

Uniwersytet w Helsinkach już 74 miejsca w rankingu szanghajskim,

- w 2000 r. było 30 politechnik i 20 uniwersytetów, studiowało 157 tys. osób
- w 2010 r. 25 politechnik i 16 uniwersytetów
- W 2020 18 politechnik i 15 uniwersytetów w Finlandii więcej studentów na politechnikach niż w uniwersytetach

Przykład dobrych praktyk - Finlandia

Wzorowy system utworzonych przez państwo,
teraz sprywatyzowanych centrów transferu wiedzy
i technologii („Technoparki...”)

Proces konsolidacji uczelni:

Aalto University z połączenia 3: Helsinki School
of Economics, University of Technology,
University of Arts and Design

Rząd daje kapitał założycielski 500 mln Euro

Przykład dobrych praktyk - Finlandia

Widać na przykładzie Finlandii, że możliwe jest połączenie autonomii uniwersyteckiej ze służebnością instytucji (uniwersytetów i instytutów naukowych) względem państwa

Powinnością polityków jest stworzenie systemu w którym pracownicy akademicki realizujący swoje osobiste misje, pasje, zainteresowania i ambicje służyć będą państwu.

Zamiast podsumowania przykład działań lokalnych

- WSB – NLU w Nowym Sączu
infrastruktura 40 mln zł, ponad 10 tys.
absolwentów (w tym 6 tys. z Sądecczyzny)
- Projekt Miasteczka Multimedialnego
zapraszam na otwarcie – Forum
Innowacyjności 11 września 2012

Dziękuję za uwagę

